

Асклепиас (*Asclepias syriaca* L.) – американският нашественик с много имена.

Асклепиасът е кръстен на гръцкият бог на медицината Асклепий, но съвсем не е безобиден. Той е многогодишно тревисто, коренищно растение с млечен лепкав сок, заради който често го наричат „млечна трева“. Стъблата са изправени високи 1-2 m. Листата са срещуположни, прости, целокрайни. Долната им повърхност е светлозелена, а горната е по-тъмно зелена с червеникаво-розова средна жилка. Съцветията са многоцветни, кълбовидни в основата на листата или връхни. Цветовете са розови, пурпурни до бели. Цъфти юни-юли, плодоноси юли-август. Плодът има форма на островърха кутийка с къси бодливи шипчета. Семената са многобройни с кичур бели власинки на върха, които им дават възможност да летят с вятъра и да се разпространяват на големи разстояния.

Растението произхожда от източните части на Северна Америка. Видът е естествено разпространен в САЩ и Канада. В Европа е интродуциран през 1629 г. Установил се е и е подивял в България и още 12 страни членки на ЕС, като подивяването е започнало вероятно в средиземноморските страни. У нас е съобщен в литературата през 1948 г., но е открит като подивял в природата преди това. Разпространен е в СИ България, Дунавска равнина, Предбалкан, Софийски район, Беласица, Долината на р. Места, Средна гора, Тракийска низина, Тунджанска хълмиста равнина, докъм 1000 m н.в.

Видът е култивиран в Европа за влакната му в края на 19 век. Използван е и като декоративно и медоносно растение. Американските индианци са използвали асклепиаса като източник на влакна, а по-късно власинките от семената са използвани за пълнене на спасителни жилетки, възглавници и одеяла. Поради тази употреба едно от народните имена на растението е „копринена трева“.

Опрашва се от насекоми, главно пчели, земни пчели, оси, пеперуди. От там идва и другото му име в неговата родина „пеперудено цвете“, защото е източник на нектар за много пеперуди. В естествения му ареал на разпространение в САЩ листата му служат за храна на гъсениците на пеперудите Монарх.

Инвазивността на растението се дължи и на факта, че се размножава както вегетативно, с пъпки по коренищата си, така и със семена, които запазват жизнеността си в почвата с години. Младите растения не цъфтят през първата година, а усилено нараства коренището, затова е много важно да се изкореняват още в първата година, за да не образуват големи коренища, които впоследствие е по-трудно да бъдат унищожени.

Млечната трева расте в създадени от човека или нарушени природни местообитания – запустели места, край пътища и жп линии, канали, вади, в покрайнини на гори и обработваеми площи, с разнообразни почвени условия. Понася засушаване. От естествените и полуестествени ценни природни местообитания най-често засяга и застрашава пасища, пясъчни дюни, речни долини.

Асклепиасът е включен в Списъка на инвазивните чужди видове от значение за ЕС към **Регламента относно предотвратяването и управлението на въвеждането и разпространението на инвазивни чужди видове.**

Какви са проблемите с това растение ?

- образува големи, плътни, почти чисти съобщества и конкурира местните видове за хранителни вещества, светлина и пространство като ги измества. При значително разрастване на групите затруднява възобновяването на местните видове. Такива обраствания в България могат да се видят покрай р. Дунав.

- Млечната трева е токсична за хората и тревопасните животни. При директен допир може да предизвика възпаление на кожата, поради съдържание на отровни гликозиди в млечния сок, както и да предизвика отравяне, ако се консумира.

- В много страни е плевел в селскостопанските култури. Освен, че конкурира културните растения за светлина, вода и хранителни вещества асклепиаса привлича пчелите в силна степен от повечето селскостопански култури, включително слънчогледа поради

голямото количество нектар, който отделя. По този начин води до понижаване на добивите.

Контрол

В съобщества с плътна тревна покривка популациите на асклепиаса постепенно намаляват и изчезват, както и при плътно засенчване от по-високи растения. Това означава, че не трябва да се допуска поддържане на нарушена тревна покривка на места, където има популации на вида, включително да не се допуска преизпасване на пасищата и получаване на оголени участъци.

Растенията се премахват механично чрез изрязване на надземните и подземните части, изнасянето им от мястото и повтаряне на процедурата няколко пъти. Косене поне три пъти годишно също води до ограничаване и постепенно унищожаване на находищата на млечна трева.

Площите с асклепиас могат да бъдат също разорани, като този метод е най-ефикасен при новопоявили се находища 2-3 седмици след поникване на семената, когато все още коренищата са слабо развити и не е започнало образуването на подземни възобновителни пъпки.

Използват се и химични методи. Хербициди, напр. глифозат, могат да бъдат успешно използвани за неговия контрол, като задължително третирането трябва да се извърши преди узряването на семената.

Включването на този инвазивен вид в Списъка на инвазивните чужди видове на ЕС цели да ограничи инвазията му в Европа. По изискването на Регламента за видовете от списъка е забранено отглеждането и продажбата, прилагат се мерки за ограничаване на непреднамереното им разпространение като: размяна на семена и растения сред пчелари и градинари, търговия в Интернет и др. Изисква се също мерски за бързо унищожаване на новопоявили се находища и ограничаване разпростирането на вече установили се големи популации.

Както и за другите ИЧВ растения превенцията, ранното откриване и бързо унищожаване на растенията от този вид са най-ефективните и евтини методи за борба.